

populárně tak, aby i laik-neprávník mohl se jí řídit; pro tyto osoby, pokud přicházejí ve styk se sociálně-pojišťovacím soudnictvím je hlavně míněna.

Dr. Jindřich.

Z publikací Státního úřadu statistického. — Statistika větších průmyslových závodů. Jedním z nejdůležitějších a nejzajímavějších, ale zároveň též z nejobtížnějších úkolů, před něž je statistická práce postavena, jest provést statistiku průmyslové výroby. I náš Státní úřad statistický se pilně obírá pracemi do tohoto oboru spadajícími a nyní jako prvé výsledky této práce předkládá veřejnosti statistiku větších průmyslových závodů podle stavu z r. 1926. Vyšetřené zde údaje týkají se počtu větších závodů průmyslových podle jednotlivých oborů, jejich zaměstnanectva a sil pohonných; předmětná data jsou navzájem kombinována i vyšetřena na teritoriálním podkladě (pro soudní okresy, země a pro celý stát). Toto statistické šetření jest jedním z nejdůležitějších, jež byla až dosud u nás provedena, ježto podává obraz o celkovém stavu a velikosti naší výroby velkoprámyslové co do počtu závodů v jednotlivých odvětvích, jejich zaměstnanců a pohonných sil. Publikace těchto dat není dosud skončena a děje se ve Zprávách Státního úřadu statistického. Číslo 28—39 těchto zpráv obsahuje výklad o metodě tohoto statistického šetření a data o hornictví, koksovárnách, briketárnách, o průmyslu kovodělném a hudebních nástrojů, textilním, kožařském a o průmyslu pryže a osinku. Číslo 52—57 Zpráv má statistická data (s úvodem) o průmyslu dřevařském, papírnickém, grafickém, hračkářském, soustružnickém, kartáčníckém a košíkářském, číslo 121—126 Zpráv (opět s úvodem) údaje o průmyslu chemickém, o plynárnách, o průmyslu potravinářském, nápojovém a tabákovém. Zbývá ještě uveřejniti data o průmyslu kaňčenův a zemin, sklářském a o samostatných elektrárnách, což se stane v nejbližší době. Pro velikou důležitost průmyslové statistiky hodlám po publikaci celého tohoto díla o věci ještě podrobněji se zmíniti.

V čísle 96—101 roč. 1929 svých Zpráv vydal Státní úřad statistický též obvyklý přehled sociálních, hospodářských i kulturních poměrů našeho státu v roce 1928, jak byly tyto statistickým šetřením zachyceny, pod názvem »Rok 1928 ve světle statistických dat« z bohatého a velmi poučného obsahu může čerpati mnoho poučení a zejména konkrétní, bezpečná data každý, kdo se obírá záležitostmi veřejnými. Tak na př. zahraniční obchod naší republiky, který jest nyní střediskem živého zájmu veřejnosti, jest v právě cit. čísle Zpráv podroben přesnému a důkladnému rozboru, jenž podává základní strukturu jeho i v hlavních rysech jeho vývoj v r. 1928. Úplný a vyčerpávající rozbor zahraničního obchodu za minulý rok 1928, jež vyjde v nejbližší době.

R.

Léon Rabinowicz: La crise et l'avenir du droit pénal. 1929. Paris, Marcel Rivière, 8°. Stran 40. Cena 5 frs. — Autor podává v této své vstupní docentské přednášce vývoj trestního práva od primitivního systému odvety a soukromé spravedlnosti až k nejmodernějšímu systému preventivnímu, který došel vyjádření ve Ferriho pozitivistickém návrhu trestního zákoníka pro Itálii. Vývoj ten je rozdělen na tři velké etapy: 1. perioda primitivní, 2. perioda klasická, 3. perioda pozitivistická. Každá z těchto period je výstižně charakterisována, zdůrazněn význam velké Revoluce francouzské, vyzvednuty nové revoluční principy pozitivistické školy trestního práva: legální zodpovědnost, trestní sankce, zřetel na nebezpečnost pachatele, odsouzení na neurčitou dobu. — Příčinu krise vidí autor v tom, že klasická škola, třebaš svým »nulla poena sine lege« byla nekonečným pokrokem proti době dřívější, nevystihla nicméně skutečnosti, »viděla jen delikt a nechala ve stínu provinilce.« Krise dle něho jeví se vzrůstáním zločinnosti vůbec, zločinnosti a recidivy mladistvých, vzrůstání, jež je zavíněno též špatnou trestní organizací. — Východisko z krise vidí v učení pozitivistické školy, která za hlavní prostředek ochranný prohlašuje prevenci a nikoli represí, která při aplikaci sankcí bere ohled

na nebezpečnost provinilce a klade si v důsledku toho za cíl znovu-vychovati zločince napravitelné a znovupřizpůsobiti je k životu. — Na mnohých místech přáli bychom si míti podánu více podrobností, myšlenku rozvedenu. Nutno si však uvědomit, že kniha je, jak výše podotknuto, vytisknutou přednáškou. Cena její spočívá hlavně v tom, že umožňuje obsáhnouti celý velkolepý vývoj trestního práva takřka jediným jasným pohledem a dává takto čtenáři možnost dospěti v mnohých ohledech k cenným uzávěrům a důsledkům. — Úpravou je to zajímavý pokus zaujmouti čtenáře i neodborníka. Žourek.

Règlement pacifique des différends internationaux, non-agression et assistance mutuelle. Rapport de la troisième Commission à l'Assemblée. Publications de la Société des Nations, IX. Désarmement. Genève, 1928. 8°. Stran 42. Cena neuvedena. — Publikace mimo resoluce a zprávy obsahuje text generálního aktu, tři vzory jeho, rozdílného rozsahu, a tři vzory smluv o vzájemné pomoci a neútočení. Generální akt má čtyři části: o smíru, o soudním vyřizování sporů, o arbitrážním vyřizování sporů a všeobecná ustanovení. První část zdokonaluje smírné řízení; byť i jej nestanoví obligátním pro všechny případy, má nicméně mnohá důležitá ustanovení: předvídá zřízení Stálé smírčí komise (čl. 2.) nebo Speciální smírčí komise (čl. 5.), jimž může býti kteroukoli ze stran, které tento pakt přijmou, podána přímo a jednostranně písemná žádost (čl. 7.), což je důležitá novota proti dřívějšku. Způsob jmenování kmise určuje článek 4. Druhá část ustanovuje soudní řízení pro všechny spory »kde by si strany navzájem popíraly nějaké právo« (čl. 17.), s výhradami ovšem článku 39., a které by se souhlasem obou stran nebyly dány soudu rozhodčímu. Ve třetí části upravuje se řízení arbitrážní pro všechny spory jiné než ty, které jsou míněny článkem 17. Aktu a v důsledku toho též článkem 36. Statutu Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti (čl. 21.), tedy spory především politické. I zde je stranám dána možnost podati jednostrannou žádost, nedojde-li jednání o kompromis k cíli (čl. 27.). Zajímavé je, že ve znění smlouvy arbitrážní soud je spíše jakýmsi mezinárodním dvorem soudním, neboť pro případ, že by nebylo možno aplikovat žádných soudních pravidel a řádů, »bude souditi ex aequo et bono«. V ustanoveních všeobecných nejzávažnější je článek 39., zajišťující státům možnost určitých výhrad; článkem tímto by byl dosah a význam paktu nekonečně zeslaben, kdyby článek 41. nestanovil, že »spory týkající se interpretace nebo aplikace tohoto generálního aktu, počítaje v to i spory týkající se určení rozporů a dosahů případných výhrad, budou předloženy Stálému dvoru mezinárodní spravedlnosti«. — Akt může býti stranami přijat celý neb jen z části (čl. 38.), což je umožněno třemi vzory (A, B, C) dvoustranných úmluv (Příloha 2.): úmluva A obsahuje celý generální akt, úmluva B část prvou, druhou a čtvrtou, úmluva C část prvou a čtvrtou. — V příloze třetí jsou rovněž tři vzory smluv: vzor kolektivní smlouvy o nájemné pomoci, vzor kolektivní smlouvy o neútočení a dvoustranná smlouva o neútočení. Výhoda generálního aktu spočívá v tom, že činí zbytečným veškerá dlouhá a obtížná vyjednávání dřívějších dob: přijat z části nebo zcela dvěma státy (což se dnes už stalo), mění se v mezinárodní úmluvu, zůstáváje nadále otevřen přístup všem ostatním státům. Význam jeho spočívá mimo to též v jeho přizpůsobitelnosti všem situacím a potřebám států, aniž by to bylo na újmu jeho všeobecnosti. Okolnost, že byl dosud ratifikován velmi malým počtem států, nelze jistě přičítat na vrub jeho snad nedostatečné dokonalosti. Zdrženlivé chování států vysvětluje se i tu úzkostlivým pojetím principu státní svrchovanosti a z něho plynoucí snaze po co možná největší volnosti pro budoucno. Žourek.

Conférence Internationale du Travail. Douzième session. Rapport du Directeur. Genève, 1929. Bureau International du Travail, 8°. Stran 297. Cena neuvedena. — Zpráva ředitele Mezinárodního úřadu práce obvyklou přehledností a úplností podržuje stále přední místo mezi ofi-